

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă,
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparate

Revista apare regulat la 1. și 15. a fiecărei luni afară de lunile de vacanție Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 400 Lei pe 1 an
 Adrecați 300 Lei pe 1 an
 Magistrați 200 Lei pe 1 an
 La număr simplu 15 Lei
 La număr dublu 25 Lei
 La număr vechiu 20 Lei

Redacția: Strada Băii No. 13. Administrația: Strada Regina Maria No. 34 (Radio Reclam România S. A.) unde se primesc abonamente și ori ce cereri de adp. Telefon 630.

S U M A R U L :

1. Incadrarea funcț. judecătorești în Ardeal de *Dr. C. T. Vior*
2. Reforma Ordonanței No. 4070—915 de *Dr. I. Bartha*
avocat din Cluj
3. Cum se poate anula o licitație mobilă în Ardeal de *Dr. I. Tolciu*
avocat din Cluj
4. Dispozițiile §-ului 9 legei A. O. Cod. pen. este sau nu antifonctională . . . de *Dr. C. Bazall*
judecător
5. Jurisprudența stabilită de Inalta Curte de Casație și Justiție. Complexul pentru Ardeal și Bucovina
6. Comentariul „Codului civil Austriac” de *Dr. Ștefan Laday*

Incadrarea funcționarilor Judecătorești în Ardeal

Prin noua lege de organizare judecătorească s'a introdus și în Ardeal cu incepere dela 1 Ianuarie 1925 „grefierul” din vechiul Regat, atât la Curți și Tribunale, cât și la judecătorii, desființându-se „notarii” de ședință ce existau în aceste părți. Din aceștia se recrutau viitorii magistrați, care aveau atribuțiunea de grefieri, sau mai exact zis o parte din funcțiunea de grefier, intrucât luau note și redactau procesul verbal de ședință, care este echivalent cu prima parte a hotărârilor judecătorești numită „practică”, iar sentința propriu zis adică considerentele urmând să fie redactate personal de judecătorul referent (raportor). Notarii fie la Curțile de Apel, fie la Tribunale ori la judecătorii erau recrutați dintre tinerii cu cel puțin 2 ani de drept și în cea mai mare parte licențiați sau doctori în drept.

Pe ziua de 1 Noembrie 1924, autoritățile judecătorești urmează a face propuneri pentru încadrarea „personalului auxiliar” propunând pentru substituți, supleanți și ajutoari de judecător pe toți notarii, cari sunt titrați, iar pentru grefieri și ajutoare de grefă, cum și pentru ceilalți impiegați, urmând a se propune dintre actualii funcționari de birou ca: primdirector, directori, oficianți superiori, etc. Or acești funcționari au avut un cadru prea restrâns și

prea limitat de cunoștințe practice în lucrările propriu zis ce cad în atribuția grefierului și pe care atribuții nu vor fi în stare să le îndeplinească.

Mai ținând seamă că în mare majoritate funcționarii judecătorești din Ardeal nu cunosc nici până astăzi limba oficială a statului, adică limba română, chestiunea încadrării conform noiei legi de organizare judecătorească, va deveni iluzorie. Ne vom afla în pozițiunea dificilă astfel de a nu putea avea pentru fiecare instanță judecătorească nici strictul necesar de funcționari ca instanța să poată lucra, ceea ce va produce o stagnare totală a justiției.

În „Ardealul Juridic” Nr. 8 din 15 Aprilie 1922 printr'un articol al subsemnatului intitulat „Măsură premergătoare în vederea unificării legislative” emiseseam părerea că cel puțin pentru lucrările de birou (corespondență, registratură, arhivă, etc.), să se adopte pentru întreg regatul un singur fel de a se lucra în cancelarie, iar în adnotarea făcută aceluia articol de onor. redacția numitei reviste, se accentua că ar trebui în mod imperios ca mai întâiu în cancelariile autorităților să se vorbească și să se scrie numai românește. Nimeni însă, (sau prea puțini) din care au citit acest articol, nu au găsit că este locul și timpul ca să dea vre-o atenție deosebită celor semnalate și ne vedem astăzi în trista situație de a nu putea face încadrarea cu numărul complet de funcționari la fiecare instanță din motivele sus arătate.

Prea puțină grijă ce s'a pus în recrutarea, formarea și selecționarea „personalului ojutător”, cari sunt funcționari de birou, este cauza că nu vom putea face încadrarea, sau o vom face incomplet.

Mi-se va răspunde de unii, că se va aduce elemente din vechiul Regat, iar de alții că din actualul personal se va forma cu timpul

„bunii ajutători”, cum și că se vor recruta noi elemente susceptibile de a căpa în scurt timp cunoștințele necesare unui bun grefier.

La aceasta voi răspunde:

1. Nu vom putea completa cu elemente din vechiul Regat cadrele golite, — prin îndepărtarea celor cari nu știu românește —, deoarece elementele bune nu sunt suficiente nici pentru instanțele din vechiul Regat, unde sunt locuri vacante, din lipsă de postulanți corespunzători.

2. Pentru a forma pe actualii funcționari cari nu cunosc îndeajuns limba română sau nu o cunosc chiar de loc, ar fi o muncă dacă nu zadarnică, dar în ori ce caz cu un rezultat prea puțin îmbucurător, pe lângă că s'ar cere o trecere lungă de vreme, în care timp cele câteva elemente bune ce s'ar mai afla, ar fi reduși la o completă epuizare fizică, și la o totală extenuare din cauza surmenajului.

3. Nu se vor găsi să vină elemente formate și nici elemente susceptibile de a se forma în scurt timp, din două cauze fundamentale, *prima*: insuficiența salariului în grozavă desproporție cu traiul și *al doilea*: lipsa de locuințe, căci sunt astăzi funcționari cari de câte 2—3 ani încă, nu și-au putut găsi locuințe, cu toate dese interveniri pe la cei în drept.

De data aceasta propun o soluție, — deși cred că va trece nebăgată în seamă:

1. Posturile necomplete de grefieri și ajutoare de grefă: la Curți, Tribunale și judecătorii să se completeze cu tineri licențiați în drept, cărora în mod imperativ legea să le impună un stagiu de cel puțin 3—4 ani ca grefieri sau ajutoare de grefă, la instanțele judecătorești și numai după acest stagiu să-i avanseze ca judecători, iar timpul petrecut în aceste condițiuni să li-se considere ca vechime pentru avansare în magistratură.

2. Pentru a atrage în funcțiunile judecătorești elementele bune și capabile — cum și trebuie se fie acești prețioși auxiliari — să li-se asigure un trai omenesc; printr'o salarizare corespunzătoare muncii ce o depun ca să fie scoși de sub tentațiunile vieții, cu sancțiuni draslice contra celor vinovați, (iar nu numai cu sancțiuni și obligațiuni dar fără drepturi.)

3. Avansarea în mod automat din clasă în clasă și din grad în grad, dându-se posibilitatea la cei mai meritoși și la avansări „la merit” peste stagiul comun.

4. În localurile autorităților să se pună

la dispoziție acestor funcționari, camerele ce sunt libere, pentru locuit, iar acolo unde nu sunt, statul să clădească locuințe, iar până atunci să li-se pună la dispoziție locuințe rechiziționate.

5. Ajutorarea funcționarilor prin acordarea primei de îmbrăcăminte, ajutorului familiar real și înființarea de bănci și cooperative populare, de unde funcționarul să se poată aproviziona cu cele strict necesare traiului.

În teză generală și în mod rezumativ, prin acest articol cred că mi-am făcut datoria de cetățean pentru a semnala cele de mai sus, iar guvernul să și-o facă pe a sa pentru salvagardarea prestigiului justiției și a țării.

Dr. C. T. Vior
Oradea-Mare

Reforma ordonanței No. 4070/1915

(Despre procedura concordatului forțat în afară de faliment)

(Urmare)

II.

Deschiderea procedurii

Efectele importante ale deschiderii procedurii de concordat arătate de art. 17—20 iau ființă odată cu rezolvarea favorabilă a cererii de concordat, formulată în felul și conținutul prevăzut de lege. Prin rezoluția ce se dă cererii de către judecător ori se refuză cererea, ori se deschide procedura. Redarea cererii pentru completarea lipsurilor nu se admite¹⁾. Cererea poate fi însă înouă, neavând refuzarea nici un efect asupra pierderii dreptului de a se cere din nou concordatul.

Judecătorul este dator să arate lipsurile cererii.

Această dispoziție a art. 7 alin. 1 este precisă și corectă.

Nu se poate deschide procedura de concordat în cazurile prevăzute de art. 7 pct. 1—2.

În ce privește pctul 1, termenul fixat într'un an în privința duratei înainte de formularea cererii noi trebuie ridicat la 2 ani, modificându-se astfel și pctul 2.

Motivul de neintentarea procedurii trebuie întregite. Anume să nu i-se dea curs cererii de concordat a aceluia petiționar, care înainte cu cinci ani de intentarea cererii a fost condamnat definitiv pentru infracțiuni săvârșite contra bunurilor și în deosebi pentru furt, înșelăciune, sustracțiune, apoi fals în acte publice și acte private. Această consecință să o aibă cererea aceluia ce a căzut în faliment cu 5 ani mai înainte, sau registrele sale nu sunt ținute în regulă, fapt ce se constată de către un expert-contabil.

¹⁾ Excepție art. 56 pct. 3. Bilanșul și lista creditorilor se poate înainta și suplimentar.

Aceste împrejurări să fie dovedite deja la înaintarea cererii prin prezentare de acte eliberate de instanțele competente. Aceste restricțiuni se cer imperativ pentru a nu se da posibilitate să se uzeze de căi de concordat în mod profesional, ca debitorul să se scape chiar pentru un moment de efectul sentințelor pronunțate ca executorii.

Art. 3 trebuie deci complectat cu aceste anexe.

Inspectorul de avere

Între calitățile persoanei inspectorului de avere pe care le prelinde legea ar trebui să se adauge și condiția că inspector de avere nu poate fi acela ce a fost condamnat sau este sub urmărire penală.

Publicațiunea

În afară de cele prevăzute de art. 10, 11 și 12, publicația ar trebui inserată și în colidianele locale. De multe ori se întâmplă că unii creditori nu pot să ia cunoștință de procedura concordatului prin afișare și publicare în Mon. Oficial.

Dacă în localitate nu apare ziar, inserarea să se facă ori în cotidianele din capitală, ori în cele ce apar în orașele vecine.

Această dispoziție trebuie să devină imperativă.

Oficialitatea

(Sesizare din oficiu)

Cea mai importantă dispoziție din ordonanță este cuprinsă în art. 14. Prin acest text dreptul judecătorului ce procedează în cauză nu s'a restrâns în cadrele cererilor părților, ci judecătorul ia toate măsurile sale din oficiu.

Cât de sănătos este principiul adoptat, pe atât de greșit este faptul că măsurile ce urmează a se lua sunt numai facultative, lăsate la dispoziția judecătorului. În orice caz anchetarea și instrucția chestiunii ar trebui decretată obligatorie. Pentru apărarea intereselor creditorilor s'ar putea întrebuiși și agenți secreți, cari ar arăta adevăratele motive ale insolvenței și ar descoperi eventual și existența creditorilor fictivi sau acordarea îndeșulărilor separate unora dintre creditori. Cât de neobișnuită este această cerere, pe atât de folositoare ar fi.

Apoi judecătorul n'ar trebui să fie constrâns să aștepte cererea creditorilor în nici un caz²⁾.

Publicitatea procedurii, actele controlabile ale inspectorului de avere și desbaterea publică nu sunt suficiente pentru apărarea completă a intereselor creditorilor.

Registrele trebuiesc mai presus de toate controlate de expertul-contabil al tribunalului. Dacă raportul expertului va fi favorabil se poate deschide procedura, în caz contrar cererea trebuie refuzată din oficiu. Această măsură trebuie arătată imperativ în ordonanță.

Efectul procedurii asupra actelor de drept îndreptate în contra debitorului

Principiul „*par conditio creditorum*” predomină întreaga procedură a concordatului forțat. Astfel toată averea aflătoare trebuie să servească ca bază de îndeșulare totalității creditorilor în părți egale. Pentru aceste motive s'au introdus dispozițiunile art. 18. Alături execuția mobilă, cât și cea imobiliară nu se poate nici ordona, nici efectua după deschiderea concordatului. Asemenea nu se aplică drepturile de retențiune asupra lucrurilor ajunse în posesia creditorilor în cursul concordatului³⁾.

Nu dispune însă ordonanța privitor la faptul, dacă totuși s'ar ordona, sau s'ar executa vre-o execuție în intervalul concordatului. Aci rămâne să se aplice normele generale de drept. Conform legilor existente invalidarea acestor acte cu greu se poate imagina. Art. 30 din legea de execuție, adică art. 39 legea LIV:1912 nu se pot aplica în speță. Rămâne deci ca aceste texte să fie complectate cu dispozițiile din art. 18.

Principiul arătat mai sus totuși nu este încadrat integral în ordonanță, deoarece poprirea achiziției dreptului de îndeșulare separată nu se referă la dobândirea drepturilor voluntare. Întrucât art. 17 permite, se pot acorda drepturi de gaj și după deschiderea concordatului. Această dispoziție este illogică și dă posibilitate eludării execuțiilor. De ex. dacă debitorul de bună voie acordă ipotecă pe imobilele sale, necăzând în cele prevăzute de art. 17, este valabilă.

Această dispoziție trebuie deasemenea întregită și anume se prelinde ca acordarea, adică dobândirea drepturilor voluntare deasemenea să înceteze.

Comisarul controlor și Comisia de control

În privința controlului ce este atât de necesar asupra administrării averii debitorului se prelinde în mod imperativ în cazurile mai mici numirea unui comisar controlor, iar în cazurile mai mari constituirea unei comisii de control. Această dispoziție însă nu trebuie lăsată la facultatea judecătorului, ci ea trebuie prevăzută ca o dispoziție absolută. În cazul cel mai rău, dacă chiar rămâne facultativă, contra hotărârii judecătorului să se admită remediu de drept separat, fiindcă astăzi este exclus. Trebuie să se facă o mare distincție între aprecierea și între arbitrarul judecătorului. Sunt două noțiuni diferite, cari se pot realiza ușor oricând, fiind confundate de multeori și cu intenție.

Ultimul alineat din art. 26 trebuie abrogat.

Comisia de control să aibă apoi dreptul să controleze și pe inspectorul de avere, ca să nu fie silită să aștepte această îndreptărire dela judecător.

(Va urma)

Dr. I. Bartha
avocat, Cluj.

²⁾ Vezi art. 9, 17, 24, 27, 37, 39, 48.

³⁾ Excepție: dările.

Cum se poate anula o licitație imobiliară în Ardeal

Pentru a demonstra câte greutăți întâmpină în părțile ardelenе incasarea unei creanțe prin licitarea unui imobil pe cale de execuție judecătorească, pentru a arăta că legea de urmărire de multe ori se prezintă în practică ca o lege de șicană pentru creditorul urmăritor și ca o lege de încurajare pentru debitorul renitent, și că acest caracter al legii este bătător la ochi îndeosebi atunci când și jurisprudența interpretează legea — greșit — în favoarea debitorului, lăsăm să vorbească următorul exemplu luat din jurisprudența Tribunalului Cluj.

Judecătoria de ocol urbană Cluj, Secția cărții funduare sub No. 1963/1923 c. f. a adus următoarea

Deciziune:

Judecătoria de ocol urbană Cluj secția c. f. admite contestația și anulează licitația efectuată la 16 Martie 1923 sub No. 1691/923 c. f.

Motivare

Având în vedere că publicațiunea de licitație cu No. 244—923 c. f. nu s'a înmănat creditorului ipotecar „Pomul“ s. a. din Cojocna, și nici curatorului numit pentru aceasta societate Dr. Aurel Blaga nu i-s'a înmănat potrivit dispozițiilor § 153 al legii de execuție cu 15 zile înainte de ținerea licitației. Având în vedere că societatea „Pomul“ în timp legal a înaintat contestație contra acestei iregularități, licitația a trebuit anulată în baza §. 179 al. ultim al legii de execuție. Judecătoria a omis ascultarea celor interesați prevăzută de § 165 al. 3 din legea de execuție, deoarece nu a găsit necesar ascultarea lor, pentru a putea decide asupra admiterii sau respingerii contestației.

Creditorul înaintând recurs împotriva hotărârei Judecătoriei de ocol a primit dela Tribunal următorul

Decis

Tribunalul aproabă deciziunea No. 1963—1923 a judecătoriei de ocol Cluj.

Motive

Tribunalul aproabă în totul motivarea primei instanțe cu următoarele adaogiri: 1, când art. 176 legea execuțională a înțeles să deroage dela dispozițiile art. 152 aceiaș lege, a spus expres. Astfel spune că se va fixa un nou termen de licitație care se va publica conf. art. 152 cu deosebirea că dacă prețul de strigare ar întrece suma de extractul de publicație trebuie publicat o singură dată 2. Art. 177 care vine după 176 repetă din nou, că în privința încunoștințării părții interesate se aplică dispozițiile art. 152 și 153. 3. Rațiunea de a fi a dispozițiilor art. 152. este aceeași și în ipoteza prevăzută de art. 176, adică procurarea timpului necesar curatorului, spre a lua măsurile trebuincioase.

Hotărârea Tribunalului a rămas definitivă legea neadmițând altă cale de atac. Astfel licitația, în ve-

derea căreia creditorul a trebuit să prețuiască imobilul cu experți pe cheltuiala sa, (destul de însemnată) a rămas iremediabil anulată, și creditorul, — care după nenumărate stăruinși pela instanțele judecătorești în intervalul de 51 luni dela cererea de licitație până la ziua licitației a efectuat în sfârșit licitația, — s'a văzut iarăși amânat pe 1—1/2—2 ani, fiind silit a începe toată procedura aceasta vexatorie „d'a capo“.

Ambele hotărâri sunt greșite. Motivarea lor este strâmtă și lipsită de perspectivă. Interpretarea ce se face dispozițiilor legii de urmărire în materie de licitație imobiliară nu este conformă nici cu spiritul legii, nici cu stările actuale, cari reclamă o interpretare mai îngăduitoare, atunci când este vorba de greșelile judecătorilor supraîncărcați cu lucrări. Căci neîncunoștințarea creditorului „Pomul“ în termenul de 15 zile este tocmai greșala instanței fonciare, — dacă în genere ar fi fost greșală. Este absurd că însăși instanța care nu și-a îndeplinit datoria, să-și declare de nul actul săvârșit prin propria-i greșală. Este apoi de neînțeles, că aceeași instanță să aducă o așa importantă hotărâre, fără a asculta și părțile, cu toate că procedura îi dă posibilitatea unui interogator.

Legea de urmărire în ce privește îndeplinirea formalităților cari trebuie respectate în vederea licitației imobiliare cunoaște două feluri de proceduri și anume: una normală, care urmează primei cereri de licitație și una accelerată, care urmează după o licitație neizbutită sau amânată în de comun acord de către părți (§ 176). În procedura normală reglementată de §§ 151 și urm. termenul de licitație nu poate fi mai scurt de 90 zile când prețul de strigare este mai mare de 2000 lei, (§ 151), autoritatea fonciară după 30 zile dela afișarea publicației de licitație designează curatorii pentru debitor și creditori, dela cari încă nu a sosit înapoi dovada despre înmânarea publicației și curatorului trebuie să fie înmănată publicația cel puțin cu 15 zile înainte de ziua licitației.

În procedura accelerată aceste termene sunt mult mai scurte. *Termenul de licitație poate să fie 30 de zile.* (§ 176 alin. 2). Dacă dovada despre înmânarea publicației nu sosește înapoi, în termen de 15 zile dela afișare, judecătoria designează curator pentru partea interesată. (§ 176 alin. 2). Este adevărat, că legea nu prevede termenul în care trebuie înmănată publicația de licitație în cazul acesta și din aceasta omisiune instanțele au înțeles, că înmânarea trebuie făcută tot în 15 zile ca în procedura normală (§ 153). Legea nici n'a trebuit să facă aici distincțiune, căci din dispoziția că termenul poate fi de 30 zile și, dacă după 15 zile nu sosește dovada de înmânare, se denumește curatorul, urmează dela sine, că înmânarea nu se poate face în 15 zile înainte

de ziua de licitație, căci dacă s'a fixat termenul de licitație în 30 zile, judecătoria nu poate designa pe curator decât dacă trec 15 zile, rămânând încă 15 zile libere până la ziua licitației. Este deci *imposibilitate fizică*, ca și înmânarea să se efectueze cu 15 zile înainte de ziua licitației. Dela denumirea curatorului până la ziua licitației judecătoria având numai 15 zile libere, este logic și natural că înmânarea publicației curatorului numai *înăuntrul acestor 15 zile* se poate face, dar atunci nu se poate cere, ca între înmânare și ziua licitației totuși să treacă 15 zile. Legea numai acolo face distincțiuni și precizări, unde logica omenească le reclamă. Din faptul, că legea prevede publicarea numai odată (§ 176), nu se poate deduce, că în privința termenului de 15 zile trebuie neapărat aplicat § 155. Iar dispoziția cu privire la încunoștințarea părților prevăzută de § 176 cu referire la §§ 152 și 153 se referă numai la felul de încunoștințare, (înmânare, publicație prin Monitor, sau afișare) nu însă și la termen. Deci în ce privește termenele rațiunea §-lui 176 nu este identică cu aceea a §-lui 152, — precum afirmă Tribunalul — căci în procedura accelerată curatorul poate foarte bine să ia măsurile necesare și dacă publicația de licitație a primit-o în termen mai scurt de 15 zile. *In speșă curatorul a primit publicația cu 11 zile înainte de ziua licitației.* Dar care să fie atunci acest termen? Ne-o spune §. 185 din lege, care reglementează procedura, când cumpărătorul dela licitație nu a achitat la termen prețul de licitație. În cazul acesta conform §-lui 185 alin. 2 se aplică procedura §-lui 176, adică se poate fixa termen nou de licitație la cererea oricărui interesat în 30 zile și în cazul acesta „*publicația de licitație trebuie înmănată curatorului denumit pentru partea care n'a primit publicația numai cu 8 zile înainte de ziua licitației*”. Iată deci, că ceea ce a omis art. 176, dar ceace reiese logic din complexul dispozițiilor aceluiasi articol — întregește și expres. art. 185. — (Vezi și comentarul lui Iming, pagină 395 ad. §. 177). Curatorului deci îi rămân 8 zile libere pentru luarea măsurilor pe care le crede necesare pentru apărarea intereselor clientului seu.

Dr. Ioachim Tolciu
advocat în Cluj.

Dispozițiunea §-lui 9 legea A. O. Cod. pen. este sau nu anticonstituțională?

În diferite rânduri în coloanele acestei reviste pana, maestră a distinsilor colaboratori a contribuit se evidențieze lipsurile de care suferă mult jurisprudența și normele principiilor de drept pe teritoriul Ardealului.

Conduc și de data aceasta, de teoria judicioasă și pozitivă a fostului nostru profesor, îndrumătorul generației actuale universitare, pentru care foștii elevi,

respândiți în tot cuprinsul țării, au pe lângă plăcuta amintire de ai fi urmat cursurile, în a doua capitală a țării din vechiul centru cultural din Moldova și părerea de rău de a nu-l mai putea auzi și acum,*) în iau permisiunea se-mi fie îngăduit cu dela modestul meu post se cercețez în limitele puterilor mele și poate spre binele obșteșc, unele chestiuni juridice, care tot fac obiectul unor observări critice urmând sistemul profesorului nostru din Ardeal și anume: analiza de texte și de legiuri în lumina legiuitorului din regat și în specie câteva cuvinte despre dispozițiunea art. 9 legea A. O. Cod. pen. maghiar. N'am reflectat un singur moment, se mă înalți la nivelul legiuitorului nostru nici să cobor acelaș nivel la modestele mele cunoștinși, dobândite cu atâta trudă. Totuși pentru a manifesta surprinderea, când în cercetările zilnice, întâlnim chestiuni de rezolvat, obligatorii, suntem siliți, a semnala lacunele ivite, fără de care procedu avem convingerea perfectă, că se prea poate că observațiunile noastre, să fie trecute cu vederea de factorii organelor legislative. Cînd dispozițiunea §-lui 31 Constituției, la prima vedere s'ar părea că textele tratează materii deosebite dar luândule încercetare interpretativă, pe baza discușiunilor care au avut loc în parlament, vedem că între aceste două texte, este o deosebire flagrantă și contradictorie.

În adevăr din celtirea art. 31 din Constituție, rezultă că nici o autorizație prealabilă nu-i necesară, pentru a se exercita urmăriți contra funcționarilor publici, pentru faptele administrații lor, de părțile vatamașe, iar din §-ul 9 legea A. O. rezultă contrarul. Astfel fiind redactat §-ul 9 legea A. O. ne întrebăm oare acest text în lumina principiilor codului maghiar poate cadra cu dispozițiunile Constituției actuale? Sau dacă acest text poate cadra cu noua Constituție, atunci legiuitorul a avut în vedere dispozițiunile codului penal din regat, sau din Ardeal? și dacă ultimul aliniat §-ul 31 Constituție conține un principiu general atunci, ce sancțiune mai poate avea dispozițiunea §-lui 9 legea A. O.? Incontestabil, redacțiunea textelor sufăr facîndule diametral opuse, dar totuși aceasta împrejurare de fapt n'ar constitui nici o greutate dacă n'ar fi contrară legii fundamentale Constituția. În asemenea stare de fapt ne întrebăm cu drept cuvânt, oare judecătorul chemat a aplica §-lui 9 legea A. O. în tot înțelesul său clar, nu va calca dispozițiunea §-lui 31 din Constituție? Evident că va fi silit să soluționeze cazul concret, în baza unui principiu anticonstituțional, dar culpa nu va fi a lui ci a împrejurărilor și atunci iată, că din acest punct de vedere, magistratul chemat a soluționa cauza, va reflecta mult și în cele din urmă, va soluționa cazul, după echitate

*) E vorba de savantul profesor V. Dimitriu dela Universitatea din Cluj fost profesor multă vreme la Iași și distins colaborator al nostru pe care autorul îl confundă cu V. M. Dimitriu, consilier la Curtea de Apel din Cluj, fondatorul și redactorul responsabil al revistei „Ardealul Juridic”.

și aceasta împlină perioadă legislativă, îndepărtându-se dela maxima „Dura lex sed scripta” motivând procedeul seu pe considerațiunea că Constituția ca lege fundamentală, ordonă o dispoziție care sub ordonează toate dispozițiunile celorlalte legiuri. Dar atunci naște întrebare următoare: Cum rămân legiurile locale modificate, în special, codul penal maghiar, care conține o dispoziție contrară principiului Constituțional și cum urmează a fi soluționată dispozițiunea §-lui 9 legea A. O., atâta timp cât încă nu s'a modificat noua lege despre care vorbește alineatul 2 de sub § 31 Constituțiune. Iată că judecătorul penal este silit se soluționeze aceasta chestiune după echitate, sistem greșit dar totuși în funcțiune până la revizuirea legiurilor locale și până la unificarea lor.

Baia-Mare, la 29 Septembrie 1824.

Dr. C. Bazali,
Judecător.

JURISPRUDENȚA STABILITĂ DE INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE Complectul pentru Ardeal și Bucovina

Secțiunea III Ardeal

- Taxe de timbru.** Cerere de restituire a taxei de intabulare fiindcă împrumutul care forma obiectul intabulării s'a desființat ulterior. Inadmisibilitatea recursului. Titlul 16 și 92 din tabloul taxelor. (Deciziunea No. 1376—922).
- Impozit.** Impunerea veniturilor din pământ și comerț de vile. Stabilirea justă a impunerii de către comisiunea de reclamare, bazată pe acte. (Deciziunea No. 1439—922).
- Compeliță.** Recurs în contencios privitor la o afacere având de obiect o valoare în bani sub 100 coroane. Neadmisibilitate. Decretul VI al Consiliului Dirigent. (Deciziunea No. 1471—922).

Secțiunea III Bucovina

- Funcționar pus în disponibilitate.** Condițiunile în care poate fi admisă punerea în disponibilitate a unui funcționar public din Bucovina. Pragmatica de serviciu nu cunoaște punere în disponibilitate așa cum o înțelege art. 75 cifra 6 al legii vechitului regat din 1912 și art. 24 al legii generale de pensuni. Ilegalitatea acestei măsuri. Decretul-lege 3745 din 1918 art. 1. (Deciziunea No. 1582—922).

Secțiunea I Ardeal

- Reforma Agrară.** Ordonanța Ministerului ungar No. 4420/918. Menținerea ei în vigoare prin decretul Consiliului Dirigent No. 1 și prin legea de reformă agrară. Caracterul acelei ordonanțe. Art. 3 al ultim reg. l. agrare. (Deciziunea No. 1361/922).
- Proces de reînnoire.** Condițiunile legale ale acțiunii în reînnoire. Motivele pe care se poate ataca starea de fapt, data când au ajuns la cunoștința părții. Proba ei. § 534, 563 pl. 11 și 573 pr. civ. tardivitate. (Deciziunea No. 1384/922).

Secțiunea I Bucovina

- Contract de întreținere.** Casă construită pe terenul altuia, cu obligațiune de întreținere viageră. Contract sinagmatic cu caracter aleator. Aplicarea dispozițiunilor § 918 și 920 c. civ. austriac Novela III. Zădărnicierea contractului din vina părții. Imposibilitate

morală de trai în căsnicie comună. Fapte esențiale nediscutate de judecată. Obiecte fungibile aduse în căsnicie. Obligațiune indivizibilă. Căștig și pagubă. § 921 c. civ. Procedură vitioasă și incompletă. § 503 al 2 și 4 pr. civ. (Deciziunea No. 1179/922).

- Denunțarea locațiunii.** Contract în curs. Sistemul legii de prelungirea închirierilor din 1922 în comparațiune cu sistemele ordonanțelor și legilor anterioare din Ardeal. Ordin publică. Efectul hotărârilor definitive rămase nurecitate. Retroactivitate. (Deciziune No. 1316/1922.)

Secțiunea II Ardeal

- Crimă de furt.** Motiv de nulitate bazat pe § 385 pl. 3 pr. pen. Neadmisibilitate. Sfera de aplicare a § 92 C. pen. (Decizia No. 388/923).
- Crimă de omor și tentativă.** Stabilirea vinovăției. Neindicarea motivelor din care s'ar putea stabili inerența infracțiunii. Remediul de drept contra aprecierii dovezilor. Neadmisibilitate § 385 p. 1 a) și 33 pr. pen. (Deciziunea No. 389/923).
- Tentativă de furt.** Abținere dela săvârșirea faptei. § 67 pl. 1 C. pen. Stabilirea pedepsei. § 385 pl. 2 pr. pen., § 66 al c. pen., § 20, 22—60 și 92 c. pen. (Deciziunea 390/923).
- Crimă de furt.** Motiv îndreptat contra aprecierea dovezilor. Stabilirea pedepsei. § 49 al 1 N. c. pen., art. 24 c. pen. (Deciziunea No. 392/923).
- Surpiclune legitime.** Colegialitatea corpului magistraților cu partea valamată. Motiv neacceptabil. (Deciziunea No. 594/923).
- Crimă de furt.** Recurs făcut de apărătorul special și respins ca tardiv, pe motiv că a fost prezent la desbatul instanței de apel și a dat mulțumire pe hotărârea ei. § 388 al 2, 330, 387 și 425 al 2 pr. pen. (Decizia No. 396/923).
- Crimă de incendiu.** Incendiarea unei căpițe de fân în valoare de 1000 lei. Infracțiune pedepsită de art. 422 pl. 2 c. pen. Justă calificare. (Deciziunea No. 397/823).

SECȚIUNEA III. ARDEAL

Decizia No. 1376—922 Ardeal Dosar No. 774—1921

S'a luat în cercetare recursul făcut de firma „Nagyszebeni Földhitelintézet” din Sibiu în contra hotărâri No. 40.446—1916 III. a Administrației Financiare din Timișoara.

În lipsa părților cari conform legii nu s'au citat. S'a ascultat raportul făcut în cauză de Dl. Consilier Dr. El. Balaș.

Văzând că termenul s'a afixat conform legii. Deliberând asupra motivelor recursului, că intabularea făcută sub No. 40—1916 a Judecătoriei de Ocol din Baia-Bazias nu este taxabilă, fiindcă împrumutul care forma obiectul intabulării, s'a desființat ulterior.

Curtea văzând că, intabularea s'a făcut în adevăr. Văzând că prin urmare taxarea s'a făcut just și legal, deoarece în timpul taxării încă nu s'a arătat desființarea ulterioară a împrumutului.

Văzând că așa fiind, taxarea făcută în speță este neatacabilă pe calea recursului și că deci recursul urmează a fi respins, iar revendicarea taxei — fiind seamă de dispozițiunile notei oficiale 5. a titlului 16 și 3 a titlului 92 din „Tabloul Taxelor”, (illetéki dij-jegyzetek), este rezervată unei cereri separate, care se va adresa Administrației Financiare respective.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul. Dată în Camera de Consiliu azi 10 Octombrie 1922.

Decizia No. 1439—922. Ardeal Dosar No. 712—1921.

S'a luat în cercetare recursul făcut de Ioan Kapros în contra hotărârii No. 571—1918 a Comisiei de reclamare din Arad—Rodna.

În lipsa părților care conform legii nu s'au citat. S'a citit raportul făcut în cauză de Dl. Consilier Balaș. Curtea deliberând, asupra motivelor recursului. Că hotărârea atacată a stabilit fără bază reală că recurentul în anul 1917 pe lângă venitul său din pământ (10.000) ar fi avut și un venit 20.000 cor. din comerțul cu vite. Curtea văzând că conform intabulării făcute de către Judecătoria de Ocol din Chișinău sub No. 2709—1918, recurentul împreună cu soția sa, a cumpărat în comuna Chișinău în ziua de 14 Martie 1918, o moșie cu preț de 35654 cor. din care sumă a plătit imediat în ziua încheierii contractului suma de 16.000 cor.

Văzând că acest fapt dovedește clar că recurentul a avut din 1917 în adevăr un venit considerabil pe lângă venitul de 10.000 cor. avute din pământ, care alt venit s'a cifrat just și exact în sumă de 20.000 cor. deoarece altfel n'ar fi avut din ce să plătească cele 16.000 coroane.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul.

Dat în Camera de Consiliu azi 23 Octombrie 1922.

Dosar No. 1471—922. Ardeal Dosar No. 2215—922.

S'a luat în cercetare recursul făcut (de... slujba) la Spitalul jud. Bihor, locuitor din Oradia-Mare în contra hotărârii No. 382—1920 hl. a Comitetului Administrativ din Orașul Oradea-Mare.

În lipsa părților, care conform legii nu s'au citat. S'a ascultat raportul făcut în cauză de Dl. Consilier Dr. El. Balaș. Văzând că termenul este alifat conform legii. Curtea deliberând.

Considerând că în virtutea articolului 4 din decretul VI al Consiliului Dirigent, afacerile care au de obiect o valoare în bani sub 100 coroane, nu se pot ataca cu recurs în contencios.

Considerând că în speșă, obiectul litigiului este o sumă de 100 coroane.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul ca inadmisibil.

Dată în Camera de Consiliu astăzi 27 Octombrie 1922.

SECȚIUNEA III. BUCOVINA

Decizia No. 1582—922. Bucovina Dosar No. 2191—922.

S'a luat în cercetare recursul făcut de către Dl. Heinrich Schiller șef de secție principal cl. I. la Administrația Financiară a județului Cernăuți în contra Decretului Regal No. 2220—922, prin care recurentul a fost lăsat în disponibilitate pe ziua de 1 Aprilie 1922.

S'a prezentat recurentul, lipsește Ministerul de Finanțe citat în regulă. S'a ascultat raportul făcut în cauză. Procuratorul a cerut admiterea recursului.

Curtea deliberând, asupra motivelor de recurs. Punerea la disponibilitate a recurentului constituie și o ilegalitate și o prăbușire simțitoare a intereselor sale materiale, o călcare pragmatică de serviciu rămasă în vigoare în Bucovina. care ca lege, în virtutea art. I. al Decretului-lege No. 3742 din 18/31 Decembrie 1918 Mon. Ofic. No. 217. care este așa zicând constituția Bucovinei — nu poate fi modifi-

călă decât pe cale legislativă.

Pragmatica de serviciu nu cunoaște punerea în disponibilitate, ci numai pensionarea vremelnică sau definitivă, căruia trebuie să-i premerge procedura prescrisă § 82 pragmatica de serviciu.

Punerea în disponibilitate așa cum e înțeleasă în art. 75 cifra 6 a legii vechiului Regat din 22 2—1912 Mon. Ofic. No. 256 și în art. 24 al legii generale de pensiuni nu este cunoscută în pragmatica de serviciu.

Punerea în disponibilitate este o măsură disciplinară, trebuie să aibă la baza unui delict disciplinar. În cazul de față, nici nu se amintește de ceva.

Prin încadrare nu s'a suspendat nici modificat pragmatica de servicii, precum nu sau modificat nici celelalte legi în vigoare în Bucovina.

Având în vedere că recurentul prin Decretul Regal No. 2220—922 a fost pus în disponibilitate.

Având în vedere dispozițiunile paragrafului 75 al pragmaticeii de serviciu, rămasă în vigoare în Bucovina, că funcționarul are un drept de a fi pus în retragerea temporară (cu pensie) în cazul când el nu este capabil de a face serviciu, când însă se poate prevedea, că el își va redobândi capacitatea de serviciu.

Având în vedere, că din acelaș motiv funcționarul poate fi pus în retragere temporară, conform dispozițiunii §-lui 76 al pragmaticeii de serviciu și din oficiu, însă numai cu observarea procedurii prescrise prin paragraful 82 al pragmaticeii de serviciu, care dispune că mai întâi funcționarul va fi înștiințat despre intenționata punere în retragere temporară prin o adresă cuprinzând motivele pentru această măsură cu observația că poate să înainteze până în termen de 14 zile obiecțiunile sale, că asupra obiecțiunilor lui se vor face cercetările necesare, iar în caz când nu au fost înaintate obiecțiuni, se va proceda în același mod, ca și când funcționarul însuși ar fi solicitat punerea sa în retragere.

Considerând. că punerea în disponibilitate așa cum e prevăzută în art. 75 cifra 6 a legii din 22/2 1912 Mon. Of. No. 256 și în art. 24 al legii generale de pensiuni nu este cunoscută în pragmatica de serviciu în vigoare în Bucovina.

Că deci nici nu este cazul a se examina dacă dispozițiile legale pentru punerea în disponibilitate au fost observate pentru că aceste nu sunt aplicabile.

Considerând, că în cazul de față nu există condițiunile pentru punerea în retragere prevăzute prin pragmatica de serviciu în vigoare în Bucovina în virtutea art. I al Decretului lege No. 3745 din 18—31 Decembrie 1918 Mon. Ofic. No. 217, și că prin încadrarea funcționarilor nu s'a suspendat nici modificat pragmatica de serviciu, neintervenind nici o lege care ar fi abrogat'o s'au înlocuit, că așa dară punerea în disponibilitate a recurentului este ilegală față de recurent și făcută cu violarea legii de unde urmează că recursul este întemeiat.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii. Admite recursul, declară ilegal Decretul Regal No. 2220—922, prin care recurentul a fost lăsat în disponibilitate pe ziua de 1 Aprilie 1922 din funcțiunea de șef de secție principal cl. I. la Administrația Financiară Cernăuți și invită pe Ministerul de Finanțe să reintegreze pe recurent în funcție, desființând actul atacat.

Dată în ședință publică azi 7 Noembrie 1922.

Decizia No. 1361—922. Ardeal Dosar No. 722—922.

S'a luat în cercetare cererea de reviziunea reclamanților văd. lui Frideric Schneider născ. Sara Rau și consoții, contra sentinși Curții de Apel Târgu-Mureș, dată sub No. 1921 C. 357—20 în procesul cu intimatul Frideric Kranzs pentru împlinirea contractului și accesorii.

Prezintă reclamanții prin procurator avocat Dr. L. Oanea, ca substitut al avocatului Dr. Friederic Ipsen, în baza procurei dela dosar precum și intimatul prin procurator, în baza procurei dela dosar Dr. Fr. Haas.

După referatul Dlui Consilier T. Radu, s'au ascultat dnii avocați ai părților în susțineri și combateri.

Curtea deliberând asupra motivelor cererei de reviziune, și anume violarea normelor de drept material prin greșita aplicare a ordonanței No. 4420—1918 dată de fostul Minister ungar în privința valabilității afacerilor relative la înstrăinarea imobilelor, ordonanță care parte, încetând războiul în vederea căruia s'a dat, parte în urma dispoziției art. 3 al. ultim din Regulamentul de aplicare a legii pentru reforma agrară, nu mai e în vigoare.

Având în vedere, că punctul de plecare pronunțat de către Curtea de Apel în privința actualei existente a sus menționatei ordonanțe, corespunde actualei stări de drept, deoarece această ordonanță menținută în vigoare prin Decretul No. 1 al fostului Consiliu Dirigent ardelean, nu s'a scos din vigoare nici prin lege, nici prin ordonanță legală ulterioară și în deosebi nu se poate considera, ca fiind scoasă din vigoare nici prin regulamentul de aplicare a legii pentru reforma agrară, deoarece prin acest regulament, în urma dispoziției art. 3 alin. ultim, se abrogă dela data promulgării legii, adică 30 Iulie 1921 toate ordonanțele privitoare la restrângerea liberei circulații a imobilelor, ori prin ordonanța în chestiune nu se restrânge libera circulație a imobilelor, ci pentru valabilitatea unei afaceri de drept relativ la înstrăinarea unui imobil se recere numai, că despre această afacere să se drezeze un act.

Considerând, că așa dară menționata ordonanță fiind în vigoare în epoca confecționării afacerii de înstrăinare între părți, ba încă e în vigoare și astăzi Curtea de Apel fără violarea normelor de drept a ținut seamă de dispozițiile acestei ordonanțe la judecarea acțiunii

În consecință cererea de reviziune a reclamanților aflându-se de nefondată.

Iar în ce privește replica intimatului, aceasta sosind în registratura acestei înaltei Curți numai la 30 Noiembrie a. c. așa dară în a doua jumătate a răstimpului dezbaterii.

Pentru aceste motive în numele legii. Înalta Curte nu admite cererea de reviziune a reclamanților, contra sentinței Curții de Apel Târgu-Mureș dată sub No. 1921 C. 357—20 și obligă pe reclamanți, că în 15 zile sub urmările execuției să plătească intimatului 800 (opt sute) lei spese în reviziune.

Replica intimatului se respinge ca tardivă.

Dată și citită în ședință publică azi la 12 Decembrie 1922.

SECȚIUNEA I. ARDEAL

Decizia No. 1384—922. Ardeal Dosar No. 986—922.

S'a luat în cercetare petitul de reviziune pre-

zentat de reclamanta Ecaterina Görtner născută Schuller în contra sentinșii Curții de Apel din Târgu-Mureș No. C. 270—53—1920 în procesul reînnoit intențat contra pârâtului Carol Haydl.

Prezintă reclamanta și intimatul prin procurator Dr. Fr. Haas ca substitut al avocatului Dr. Schmiedt.

După raportul Dlui Consilier Dr. I. Nemet s'a ascultat Dl avocat Dr. Haas, care a cerut a nu se admite cererea.

Curtea în baza certificatului anexat la cererea de reviziune a reclamantei Ecaterina Görtner născ. Schuller în sensul § 112 pr. civ. acordă dreptul de paupertate. După aceasta Curtea deliberând, asupra cererei de reviziune, în care reclamanta susține: că toatăcă martorii audiași în cursul procedurii de reînnoire a dovedit că despre motivul de reînnoire reclamanța numai ulterior 20 Aug. 1920 a luat cunoștință, precum s'a dovedit și acela, că contractul verbal de data 9 Martie 1916 s'a încheiat între părțile din litigiu, cu acea condiție, că dacă cumpărătorul Carol Haydl va plăti în 11 Martie întreg prețul de 5200 cor. la banca „Megyesi Takaré- és Előlegezési Egylet“ va avea casa, în caz contrar nu, — mai departe, că intimatul a și recunoscut, că a renunțat la contract, că toate aceste Curtea de Apel a stabilit în mod greșit, că acțiunea de reînnoire introdusă la 23 Oct. 1920, este tardivă și ca atare a fost respinsă.

Considerând, că în conformitate cu starea de fapt stabilită în acest proces și neatacată de părți, sentința dată în primul proces, a rămas definitivă la 22 Oct. 1918, iar reclamanta Ecaterina Görtner născ. Schuller a prezentat acțiunea de reînnoire (revizuire) în 23 Oct. 1920, este evident că Curtea de Apel fără violare de drept a aplicat dispozițiunea § 573 pr. civ. și în baza acesteia a respins acțiunea de reînnoire ca tardivă, mai ales constatându-se că reclamanta n'a probat faptul, că motivele de reînnoire prelinse de dânsa însă nedovedite în cursul acestui proces numai ulterior în 20 Aug. 1920 a ajuns la cunoștința ei.

Considerând, că față de această constatare făcută de Curtea de Apel cu minușioasă apreciere a probelor din proces și expunând în mod corespunzător § 270 pr. civ. motivele din care a rezultat hotărîrea sa, afirmațiunea absolut contrară susținută în reviziune anume: că cu martorii ascultași a dovedit existența bazei de reînnoire conform pct. 11 § 563 din pr. civ. și că tot astfel s'a dovedit, că reclamanta numai în 20 Aug. 1920 a ajuns la cunoștința motivului de reînnoire, nu are nici o bază de drept și astfel cu atât mai ales nu poate veni în socotină, căci starea de fapt în reviziune numai din motivele prevăzute în § 534 pr. civ. se poate ataca, iar aprecierea materialului de probațiune administrat în proces, nu este obiectul revizuirii, de unde urmează, că cererea de revizuire e neîntemeiată, iar dispozițiunea în privința speșelor se bazează pe § 543 pr. civ.

Pentru aceste motive. În numele legii. Înalta Curte nu admite cererea de reviziune prezentată de reclamanta Ecaterina Görtner născ. Schuller în contra sentinșii Curții de Apel Târgu-Mureș No. 280/53/920, și obligă pe reclamanta, ca în termen de 15 zile și sub rigoarea execuției să solvească intimatului Carol Haydl 360 lei cheltueli în reviziune.

Dată și citită în ședință publică azi, la 15 Decembrie 1922.

SECTIUNEA I. BUCOVINA

No. 1179—922.

Dosar No. 1458—922.

În procesul lui Ion Dirja din Suceava reprezentată prin avocatul Dr. M. Hass din Suceava în contra pârâtei Domnica Jucan născ. Grigorovici din Suceava, reprezentată prin avocatul Dr. Gabor din Suceava, pentru desființarea unui contract de întreținere.

S'a luat în cercelare reviziunea reclamantei în contra deciziei Curței de Apel Cernăuți din 1 Iunie 1922 Bc. 224/22/4 confirmătoare a sentinței tribunalului Suceava din 31 Decembrie 1921 Cg. I. 627, 218 prin care s'a respins cererea în acțiune.

După referatul Dlui Consilier Dr. E. Mandicevschi. Curtea deliberând, asupra motivelor de reviziune invocate conform §-ului 503 cifra 2. 3 și 4 din proc. civ. și anume:

a) asupra motivului dintâi dezvoltat în sensul că instanțele inferioare n'au constatat toate faptele constitutive a contractului încheiat între părți și au refuzat orice probe pentru stabilirea acelor fapte prin care reclamanta a susținut desființarea de drept acelu contract.

b) asupra motivului al doilea stabilind instanța de apel în contradicție cu procesul verbal al audienței din 20—XII 1921, că reclamanta însuși ar fi mărturisit încheierea contractului de rentă viageră cu pârâta.

c) asupra motivului al treilea greșită fiind aplicarea dispozițiilor din §§-ii 918 și 920 ai codului civil când instanța de apel împărțind părerea instanței întâi, a trimis pe reclamanta pe calea unui proces nou pentru a cere pârâtei împlinirea contractului neluând în seamă, că conform cu susținerile în proces a reclamantei, toată vina în neîndeplinire o poartă pârâta, în care caz conform legii se poate cere desființarea contractului chiar fără termen de grație. În afară de aceasta din faptele mărturisite de reclamanta în instanța întâi nu se poate deduce la un contract de rentă viageră.

Luând în seamă următoarele considerente: Conform cu înscrierea făcută în procesul verbal al ședinței din 20 Decembrie 1921 a mărturisit reclamanta, că dânsa a clădit casa pe terenul pârâtei, care a luat asupra sa obligațiunea de a o întreține bine, cât timp dânsa va trăi și după moarte a o îngropa, Casa după moartea ei trebuia să rămâie pârâtei. A mai expus reclamanta, că venind în casa pârâtei pentru a trăi cu ea în căsnicie comună, în acest scop dânsa a adus alimentele și celelalte obiecte mobile menționate în acțiuni.

După admiterea acestor fapte de însăși reclamanta nu poate să fie nici o îndoială, că toate obiectele aduse de reclamanta cu ocaziunea intrării ei în căsnicia pârâtei au reprezentat contra prestațiunea ei pentru obligațiunea de întreținere a reclamantei până la moarte și suportarea la timpul său a cheltuielilor de înmormântare, ce o luase asupra-și pârâta.

Deci nu mai poate fi esențială susținerea reclamantei că dânsa expres n'ar fi renunțat la dreptul ei de proprietate cu privire la alimentele și celelalte obiecte mobile, căci fiind toate acele obiecte lucruri fungibile și consumptibile, ele cu aducerea lor în economia pârâtei și dedicarea lor pentru scopul traiului comun dela sine și chiar fără o declarațiune expresă a reclamantei au trecut în proprietatea pârâ-

tei, în consecință contractul încheiat între părți este un contract sinalagmatic cu caracter aleatoriu având momentele caracteristice ale contractului de întreținere viageră, dispozițiunea §§-ilor 1284 și urm. cod. civ.

Instanțele inferioare judecând natura contractului în fel analog în această privință exact au judecat.

Dară la contractul de întreținere viageră se aplică asemenea ca și la ori ce alt contract sinalagmatic dispozițiunile generice asupra astfel de contracte și fiind în cazul de față contractul între părți încheiat în anul 1920 se aplică și dispozițiunile §§ 918 și 920 în redactarea novejă a treia la codul civil.

În baza acelor dispozițiuni partea este în drept a declara părții adverse chiar și retragerea sa unilaterală din contract dacă această din urmă nu execută contractul încheiat în condițiunile convenite acordându-i pentru împlinirea îndeplinirii un termen de grație potrivit (§ 918 cod. civ.) sau și fără acordarea unui astfel de termen dacă îndeplinirea contractului e zădărniciă din vina părții obligatoric sau dintr'o întâmplare pentru care acesta trebuie să răspundă. (§ 920 cod. civ.)

Și într' adevăr reclamanta în acțiune a indus un șir de fapte care s'ar fi comis de către pârâta în contra integrității onoarei și a corpului ei justificând așa susținerea imposibilității de a trăi cu pârâta în căsnicie comună dovedind astfel faptul zădărnicirei convențiunei de către pârâta și din vina aceleiași.

Pe de altă parte și pârâta a susținut, că reclamanta numai la instigațiuni din partea terțelor persoane și fără orice motiv legitim a părăsit casa ei.

Instanța întâi cu aprobarea instanței de apel nici nu s'a ocupat în dezbateri cu aceste fapte esențiale, ea nu le-a discutat în dezbaterile orale nici n'a administrat probele oferite de către părți, pășind de la părerea de drept greșită că reclamanta nu poate să ceară pârâtei decât numai îndeplinirea contractului. Căci nu este exact că obligațiunea pârâtei ar fi indivizibilă, când aceasta cuprinde întreținerea care ar avea s'o dea reclamantei din zi un zi până la moarte. Dară nici obligațiunea reclamantei nu e indivizibilă, căci clădind reclamanta cu banii ei proprii pe terenul părții cu consințământul acesteia, nu clădirea, ci mai ales suma investiții în clădire formează prestațiunea reclamantei în îndeplinirea totală sau parțială a obligațiunei ei contractuale, iar celelalte obiecte, fiind obiecte fungibile și aduse de reclamante în căsnicia pârâtei cu scopul de a fi acolo consumate se vor lua în seamă numai după valoarea lor efectivă în impuls aducerei.

Însă dispozițiunea §-ului 921 propoziția a două, zice clar, că răsplătirea primită trebuie să fie în așa mod restituită sau bonificată ca nici o parte să nu tragă vre'un câștig din paguba celeilalte.

Nu încapă nici o îndoială că ar putea să se prezinte cazul tragerei de câștig de către pârâta din paguba reclamantei, dacă s'ar dovedi în dezbateri că contractul încheiat între părți a rămas neexecutat sau din vina pârâtei cum o susține reclamanta sau chiar fără vina ei dar și fără vină a reclamantei, în care caz chiar și introducerea acțiunei va putea substitui termenul de grație potrivit prescripției în §-ul 918 cod. civ. fiind obligațiunea de întreținere impusă pârâtei prin contract de așa natură ca să poată fi fără întârziere imediat executată.

Reese din aceste explicații, că procedura instanțelor inferioare a rămas vișoasă și incompletă în

punctele esențiale și că reviziunea în plin drept despre aceasta se plânge invocând motivele din § 503 cifra 2 și 4 din proc. civ. de unde urmează, că nu mai e nevoie a discuta încă și motivul din cifra 3 al §-ului 503 proc. civ. fiind necesar nouă desbatere în fond; care conform cu dispozițiunea § 510 P. c. se va face în instanța întâi rămânând ca asupra cheltuelilor în reviziune să se judece la timpul său (§ 52 din proc. civ.).

Pentru aceste motive Curtea în numele legii. Admite reviziunea, desființează deciziunea atacată a instanței de apel cum și sentința instanței întâi și trimite dosarul tribunalului Suceava pentru o nouă desbatere și judecare a cauzei în instanța întâi, care la timpul său va lua seamă și de cheltuelile procedurii în reviziune, fiind aceste cheltueli de judecată.

Data și citită în Camera de Consiliu azi, la 7 Noembrie 1922.

Decizia No. 1316/922 Bucovina Dosar No. 2055/22

În procesul lui Jacob Ellner proprietar la Cernăuți, reclamant, reprezentat prin avocatul Dr. Rilher din Cernăuți, în contra părâtei Fanny Heier din Cernăuți, reprezentată prin avocatul Dr. Kinusbrunner din Cernăuți, pentru denunțarea unui local.

S'a luat în cercetare reviziunea reclamantului în contra deciziunii tribunalului Cernăuți ca instanță de apel din 24 Aprilie 1922 B IV. 244/22-2 confirmătoare sentinței judecătorești Cernăuți din 29 Decembrie 1921 C. III. 71/21-15 prin care s'a desființat denunțarea judecătorească la No. K 54/21-1.

După referatul Dlui Consilier Dr. I. Nemet.

Curtea deliberând, asupra motivelor de reviziune invocate conform §-ului 503 cifra 2 și 4 din proc. civ. și anume:

a) asupra motivului întâi, vișiositatea procedurii apelative deducându-se din

b) motivul al doilea dezvoltat în sensul greșitei aplicări și interpretări a legii, când instanța de apel desconsiderând, că sentința în fond a fost dată de instanța întâi încă în 20 XII 1921 și că retroactivitatea legilor conform principiilor de drept generale nu se presupune, totuși a aplicat la cazul de față legea din 13/IV 1922 Mon. Of. No. 11 și a confirmat sentința întâi fără a intra în desbatere asupra motivelor apelului.

Luând în seamă următoarele considerente: legea din 13 Aprilie 1922 Mon. Of. No. 11 a introdus și în provinciile noi, unde până atunci erau în vigoare ordonanțe și legi speciale privitoare la materia de ocrotire a chirieșilor, un sistem nou în aceasta materie, adică sistemul prelungirii de drept a contractelor de închiriere, derogând așa conform art. 4 din lege la dispozițiunile acelor ordonanțe și legi anterioare care favorizau alte sisteme.

Deci este exact că retroactivitatea legilor nu se poate presupune, când aceasta nu e expres ordonată prin lege, totuși legea din 13—IV. 1922 declarând în art. 4 dispozițiunile ei de ordine publică, a urmărit efectul, ca dispozițiunile ei, cu intrarea ei în vigoare să fie respectate și aplicate la toate contractele de închiriere curs în acea epocă, fără privire dacă asupra chestiunii de desființare a contractului s'a pornit proces, sau în care stadiu acel proces se găsește.

Aceasta reiese clar și din dispozițiunea al. ultim.

din art. 2 al legii conform căreia chiar și hotărârile judecătorești definitive neexecutate și având de obiect evacuarea chirieșilor, rămân fără efect în ce privește evacuarea, ce nu înseamnă decât numai că astfel de hotărâri fiind definitive în epoca promulgării legii, nu se mai pot executa, de unde urmează că hotărârile care în acea epocă încă n'au ajuns, să fie definitive și s'au putut ataca cu un mijloc de atare legal, sunt a se examina sub vederile legii noi, fiind în contradicție cu principiul autorității lucrului judecat, dărea de hotărâri judecătorești, cărora legiuitorul anticipat i-a luat efectul puternic de a putea fi executate.

Cu plin drept a aplicat deci instanța de apel legea menționată din 13—IV. 1922. Mon. Of. Nr. 11 și la cazul de față și bine ajudecat ea cauza, când a confirmat sentința instanței întâi bazându-se pe dispozițiunea art. 1 din lege conform căreia toate contractele de închiriere în curs la data promulgării acelei legi sunt de drept prelungite până la 6 Mai 1920.

Această aplicare trebuie să se facă privind cazul de față închirierea unui local, deci un obiect la care dispozițiunea excepțională din art. 2 al. 1. nu află aplicare.

Reiese din explicațiunile de mai sus că instanța de apel bine a aplicat legea și că deci nici un viciu de procedură în apel nu s'a strecurat.

Reviziunea în întregime nefondată urmează a nu se admite iar cu privire la cheltuelile de judecată a se hotărâ conform §§-ilor 41 și 50 din proc. civ.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii. Nu admite reviziunea și obligă pe reclamant a plăti părții părâte până în 14 zile sub rigoarea execuțiunii 591 lei 50 bani (cincisutenouăzeci și unu ⁵⁰/₁₀₀ lei) cheltueli de judecată în instanța a treia.

Data și citită în Camera de Consiliu azi la 4 Decembrie 1922.

SECȚIUNEA II. ARDEAL

Decizia No. 388—923. Ardeal Dosar No. 3694—922.

S'a luat în cercetare: crima de furt contra acuzatului Ștefan Borlovan.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Lugoj a dat sentința No. 976—4—1922, contra căreia a înaintat recurs de nulitate acuzatul.

În lipsa părților.

Văzând că termenul a fost afișat conform legii.

S'a ascult raportul Consil. Dr. A. Pop.

S'a ascultat Dl Procuror Dr. Silviu Popp.

Deliberând. Asupra motivului unic de casare anunțat de acuzat este egal cu motivul nulității bazate pe punctul 3 al §-ului 385 pr. pen., dar acest motiv de nulitate este inadmisibil și urmează să fie respins, pentru că Curtea de Apel și-a adus sentința cu aplicarea §-lui 92 al codului penal și o mai largă aplicare a acestui § părțile nu au voie s'o ceară.

Pentru aceste motive. Curtea, în numele legii.

Respinge recursul de nulitate al acuzatului Ștefan Borlovan contra sentinței Curții de Apel Timișoara No. P. 899—6—1922.

Data și citită în ședință publică azi 19 Februarie 1923.

Decizia 389—923. Ardeal Dosar 3137—922.

S'a luat în cercetare cauza: crima de onor și tentativă de onor contra acuzatilor Milicsiv Veta și Milicsiv Paia.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Timișoara a pronunțat sentința sub No. 348—14—1922 că în urma apelului declarat de apărător Curtea de Apel Timișoara a dat sentința sub No. 796—17—922, cum și acela că contra acestei hotărâri au făcut recurs în termeni apărători.

În lipsa părților. Auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. General.

Curtea Deliberând, Asupra motivelor de încasare.

a) Violarea art. 385 punct. 1 a) Pr. pen. prin stabilirea greșită a vinovăției.

Având în vedere că recurenții nu invoacă motivele din care s'ar putea stabili deoarece nu ar consiliului vre'o infracțiune faptul constatat în fond și conform art. 33 al. 3 Pr. pen. obligată și aci.

Că astfel de împrejurări nu se pot constata nici din actele din dosar.

Având în vedere că într'ucât acest remediu de drept pare a fi îndreptat contra aprecierii dovezilor aceea fiind un drept suveran al instanțelor de fond scapă de controlul celei de revizuire.

Curtea află acest motiv de inadmisibil.

b) Violarea art. 385 punct. 1 C. Pr. Pen. prin omiterea unor cauze, care apără de pedeapsă.

Având în vedere că recurenții nu arată care ar fi acele cauze, care a păra de infractori de pedeapsă și nici din actele din dosar nu reiese existența vre'unuia din cauzele înșirate în art. 76—82 C. pen. în consecință.

Curtea află acest motiv de nebazat.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii Respinge recursul făcut de apărători acuzașilor Militiv Vela și Paia în contra sentinței Curții de Apel Timișoara No. 760/17—922.

Data și pronunțată în audiență publică ținută la 19 Februarie 1923.

Decizia No. 390—923. Ardeal Dosar No. 265—923.

S'a luat în cercetare cauza: tentativa de furt contra acuzatului Ioan Cherecheș.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Deva a pronunțat sentința sub No. 157/8—922, că în urma apelului declarat de acuzator și apărător Curtea de Apel Cluj a dat sentința sub No. 145—10—1922 cum și acela că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen apărătoruș.

În lipsa părților.

— Auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. General.

Curtea, deliberând, asupra motivului de casare;

1. Violarea art. 385 punct. 1 c) pr. pen. prin omiterea cauzei apărătoare de pedeapsă prevăzută în art. 67 punct. 1 cod. penal.

Având în vedere că conform faptului constatat infractorul a abstat dela săvârșirea faptei în urma pușcăturilor date de soldași care urmărindu-l l-au prins și predat poliției, deci nu de bună voie a abstat dela comiterea faptei după cum pretinde art. 67 punct. 1 C. pen. în consecință.

Curtea află acest motiv de nebazat.

2. Violarea art. 385 punct. 2 pr. pen. prin nerespectarea limitelor de pedeapsă prevăzute de lege

la stabilirea pedepsei.

Având în vedere că tentativa oricărei infracțiuni se pedepsește conform art. 66 al. 2 c. pen. mai ușor decât faptul împlinit, deci și sub minimum pedepsei prevăzute de lege se înțelege în acelaș gen întrucât pedeapsa minimală nu coincide cu cea prevăzută în art. 22—26 c. pen.; ba chiar și într'un gen mai blând conform art. 20 c. pen.

Având în vedere că aceasta fiind o regulă generală, iar dispozițiile art. 92 c. pen. conținând regula de natură specială rezultă că aplicându-se în caz de tentativă pe lângă art. 66 c. pen. și cel îndulcitor de pedeapsă art. 92 c. pen. urmează a se reduce pedeapsa cea mai mică ce se poată da cu aplicarea art. 66 c. p. în speță fiind pedeapsa pentru faptul împlinit conform art. 49 al. 1 poziția 1 N. C. pen. de un maxim până la 5 ani reclusiune, deci fiind penată tentativa chiar cu închisoare corecțională conform art. 25 poz. 2 c. pen. până la una zi închisoare urmează că aplicându-se art. 92 și lângă art. 66 c. pen. e a se stabili pedeapsa sub minimul celei de închisoare corecțională, deci în amendă de bani conform art. 26 c. pen. și ord. 621—921 și amendă.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii.

Respinge motivul de recurs făcut de apărătorul acuzatului Ioan Cherecheș pe baza art. 385 pt. 1 a) pr. pen. contrasentinței Curții de Apel Cluj No. 145/10 1922.

Admite pe cel bazat pe art. 385 pt. 2 pr. pen. în consecință casează această sentință în ceea ce privește măsură pedepsei condamnă pe acuzatul Ioan Cherecheș cu aplicarea art. 92 c. pen. să solvească Statului conf. dispozițiilor legii 1892:27 art. 3 suma 500 (cincisute) lei care în caz de insolvabilitate se va transforma conform art. 53 c. pen. în zece zile închisoare corecțională.

Data și pronunțată în sedință publică ținută la 19 Februarie 1923.

Decizia 392—923 Ardeal Dosar 292—923.

S'a luat în cercetare cauza: crima de furt contra acuzatei văduva Ana Erimca.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Lugoj a pronunțat sentința sub No. 1708/5—1922, că în urma apelului declarat de acuzată și apărător Curtea de Apel Timișoara a dat sentința sub No. 1348/7—922, cum și acela că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen apărătorul special al acuzatei.

În lipsa părților. Auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea deliberând asupra motivului de casare.

1. Violarea art. 385 pct. 1 a Pr. Pen. prin stabilirea greșită a vinovăției.

Având în vedere, că din motivele recursului de drept e îndreptat contra aprecierii dovezilor iar aceste fiind un drept suveran al instanțelor de fond scapă de controlul celei de revizuire.

Curtea află acest motiv de inadmisibil.

2. Violarea art. 385 punct. 2 și 3 Pr. pen. prin respectarea limitelor legale la darea pedepsei cum și prin omiterea aplicării art. 92 C. Pen.

Având în vedere că art. 49 al. 1 pos. 1 N. C. pen. prevede o pedeapsă de 5 ani reclusiune pentru fapta care formează obiectul acuzei, iar instanțele de fond au dat 6 luni reclusiune, deci conf. art. 24 C.

pen. minimul pedepsei prevăzută de lege în consecință în cadrele legii.

Având în vedere mai departe, că nu arată nici un moment afenuant care ar implica corecționalizarea pedepsei față de modul atât de ofensator de pietate, cum s'a comis fapta în consecință.

Curtea află aceste motive de nebazate.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii, respinge recursul făcut de apărătorul special al acuzatei Ana Erimea în contra sentinței Curții de Apel Timișoara No. 1348/7—1922.

Data și pronunțată în audiență publică ținută la 19 Februarie 1923.

Decizia 394—923 Ardeal Dosar 296—923

S'a luat în cercetare cauza: delict de calomnie contra acuzatului Ioan Alexa.

Se constată că în cauza prezentă acuzatul cere strămutarea cauzei sale la altă instanță judecătorească ca chiar la circumscripția unei alte Curți de Apel decât a Timișoarei pe motiv de legitimă suspiciune.

În lipsa părților auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă Curtea deliberând având în vedere că acuzatul nu învoacă nici un singur motiv acceptabil, că adică întreg corpul magistraților atât cei dela instanța primă cât și cei dela cea apelativă ar fi preocupați față de dânsul în așa măsură în cât nu ar fi în stare să judece în cauză nepreocupați căci simpla aserțiune că corpul magistraților se află în relațiuni de colegialitate cu vătămatal, ba că nu i-au lucrat în alte cauze unde acuzatul era neplăcut, interesat nu poate servi de o legitimă suspiciune în cea ce privește obiectivitatea unui întreg corp de magistrați deci.

Curtea află acest motiv cu desăvârșire de neînțeleasă.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge cererea de strămutare făcută de acuzatul Dr. Ioan Alexa contra Trib. cum și Curții de Apel Timișoara.

Data și pronunțată în audiență publică ținută la 19 Februarie 1923.

Decizia 396—1923 Dosar 305—923

S'a luat în cercetare cauza: crima de furt contra acuzatului Alexandru Kövesdi.

Se constată, că în cauza prezentă Trib. Oradea-Mare a pronunțat sentința sub No. 1659/8/1921 că în urma apelului declarat de acuzator, acuzat și apărător Curtea de Apel a dat sentința sub No. 825/11/1922 cum și aceia că contra acestei hotărâri a făcut recurs apărătorul special, însă fiind respins, ea tardiv a dat recurs contra încheierii de respingere.

În lipsa părților.

Auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă Curtea deliberând.

Având în vedere că din actele din dosar rezultă că apărătorul special al acuzatului fiind prezent la desaterile apelatorice s'a declarat conf. art. 388 al. 2 și 387 Pr. pen. mulțumit cu hotărârea dată, deci cea a devenit conf. art. 425 al. 2 și 387 Pr. pen. irevocabilă în consecință remediul de drept, declarat

ulterior, bine și bazat pe dispoziția art. 32. N. Pr. pen. a fost respins ca tardiv în consecință și calea de atac îndreptată contra acestei respingeri urmează a fi considerată de neînțeleasă.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii.

Respinge recursul făcut de apărătorul special al acuzatului Alex. Kövesdi contra încheierii Curții de Apel Oradea-Mare No. 825/11/1922.

Data și pronunțată în ședință publică ținută la 19 Februarie 1923.

Decizia 397—923. Ardeal Dosar 304—923.

S'a luat în cercetare cauza: incendiul contra acuzatului Dumitru Bogdan.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Oradea-Mare a pronunțat sentința sub No. 3802/13—1922, că în urma apelului declarat de acuzat și apărător Curtea de Apel Oradea-Mare, a dat sentința sub No. 1004/16—1922 cum și acea că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen. apărătorul special al acuzatului.

În lipsa părților. Auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen. Curtea deliberând asupra unicului motiv de casare:

Violarea art. 385 pct. 1 b) Pr. pen. prin calificarea greșită a infracțiunii.

Având în vedere că conform faptului constatat acuzatul a dat intenționat foc unei capete de fân în valoare de 1000 lei, iar faptul astfel construit întrunește toate elementele infracțiunii prevăzute în art. 422 punct. 2 C. pen.

Curtea află acest motiv de nebazat.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii, respinge recursul făcut de apărătorul acuzatului Dumitru Bogdan contra sentinței Curții de Apel Oradea-Mare No. 1004/16—1922.

Data și pronunțată în audiență publică ținută la 19 Februarie 1923.

INFORMAȚIUNI

Se află de vânzare la Ministerul Justiției București Direcția Complabilității volumele: I, II, III, IV și V din *Colecțiunea de Legi, regulamente, decrete, deciziuni ministeriale și jurnale ale Cons. de Min.* (14 August 1916—31 Martie 1922) lucrare înlocuită după însărcinarea dată de Minister ca *ediție oficială* de către D-l *D. P. Ispasiu*, Director gen. al serv. judiciar din Min. Justiției. Prețurile variază între 30—200 lei după mărimea volumului.

Ne permitem a atrage atențiunea binevoitoare aceloră (prea puțin) dintre d-nii abonați la revista noastră, care au întârziat cu trimiterea abonamentului. Prețul abonamentului este disproporționat de mic față de costul tiparului, hârtiei și mânei de lucru. Importanța și rostul revistei ne îndrituiesc a spera în încurajarea celor abonați prin achitarea costului la care benevol s'au angajat,

Comentariul Codului civil Austriac

(Urmare)

Art. 59. — In cazul când persoana juridică a fost disolvată prin judecată sau prin hotărîrea puterii executive, potrivit art. 53 (§ II. alin. a) și b) și § III.) din regulament, atunci patrimoniul ei va trece la fondul de asistență socială. (Lege art. 28).

CAP. IV.

Uniunile și federațiile de persoane juridice

Art. 60. — Două sau mai multe persoane juridice se pot constitui în uniuni sau federațiuni. spre realizarea unui scop unitar și apropiat de scopul social al fiecărei persoane juridice în parte.

Aceste asociațiuni de persoane juridice nu pot dobândi personalitatea juridică decât dela Curtea de apel în circumscripția căreia urmează ca uniunea sau federațiunea să-și aibă sediul principal.

Personalitatea juridică nu se poate acorda decât dacă se constată, din punctul de vedere al realizării scopului general urmărit, necesitatea uniunii sau federațiunii,

Nu se poate recunoaște personalitatea juridică unei colectivități de asociațiuni sau așezăminte nerecunoscute ca persoane juridice. (Lege art. 5 și 102).

Art. 61. — Procedura de urmat pentru dobândirea personalității juridice și înscrierea acestor asociațiuni de persoane juridice este cea prevăzută la capitolul II. din prezentul regulament pentru asociațiuni.

Se specifică că pentru dobândirea personalității juridice în afară de avizul ministerului competent, se va cere în toate cazurile în mod obligator și avizul comisiei superioare a persoanelor juridice. (Lege art. 102 și 103).

Art. 62. — Reprezentanții uniunii sau federației sunt obligați ca în cererea de recunoaștere și înscriere, în afară de stipulațiunile prevăzute pentru asociațiuni, să indice numărul, numele și sediul persoanelor juridice cari o formează alăturând și copii depe deciziunile prin cari s'a recunoscut fiecărei personalitatea juridică. (Lege. art. 103).

Art. 63. — Uniunile și federațiunile se vor constitui printr'un act constitutiv în forma

autentică, însoțit de statutele respective, conformându-se dispozițiilor prevăzute în prezentul regulament pentru constituirea, organizarea și încetarea funcționării persoanelor juridice sub forma de asociațiuni. (Lege. art. 3 și 103).

Art. 64. — Statutele acestor uniuni sau federații vor cuprinde între altele:

a) Regulele după cari persoanele juridice aderente vor fi reprezentate în consiliul de administrație și în adunările generale, cât și modalitatea numirii sau alegerii organelor de control;

b) Condițiunile sub cari se pot primi adeziunile persoanelor juridice, stabilit astfel în cât să contribuie la unificarea conducerii și activității instituțiilor asociate. (Lege. art. 104).

CAP. IV Supraveghere și control

Art. 65. — In afară de controlul instituit prin statute sau actul constitutiv, Statul are un drept general și permanent de supraveghere și control asupra tuturor persoanelor juridice de drept privat iără scop lucrativ, asociațiuni, fondațiuni, uniuni sau federațiuni.

Aceast control are de scop pe deoparte ca persoanele juridice să funcționeze și să se administreze potrivit cu scopul și dispozițiunile statulelor, actelor constitutive și regulamentelor, iar pe de altă parte ca ele să nu lucreze împotriva bunelor moravuri, ordine publice și siguranței Statului. (Lege. art. 15).

Art. 66. — Acțiunea generală de supraveghere și control se va exercita de:

1. Ministerul sub autoritatea și controlul căruia cade persoana juridică după distincțiunea dela art. 16. din lege, prin delegații și inspectorii săi, precum și prin comisiunea superioară a persoanelor juridice;

2. Ministerul public;

3. Delegații autorităților județene și comunale, însă numai pentru persoanele juridice pe cari le subvenționează. (Lege. art. 15).

Art. 67. — Când scopul persoanei juridice cade în competența a două sau mai

multe ministere, fiecare din ele au exercițiul acțiunii de control și supraveghere.

Când scopul nu este suficient caracterizat din punctul de vedere al competenței organelor de control, atunci persoanele juridice cad sub supravegherea ministerului de interne. (Lege. art. 24).

Art. 68. — Cu ocazia exercitării controlului, delegații și inspectorii ministerelor vor avea să informeze și să cerceteze dacă activitatea persoanei juridice și administrarea fondurilor ei se face în conformitate cu statutele și actele de fundație și în marginea hotărârilor și aprobărilor date de organele superioare instituite prin aceste acte sau prin legi speciale.

De asemenea dacă instituțiile create corespund și-și desfășoară acțiunea potrivit condițiilor statornicite prin actul lor de bază și dacă această activitate nu este contrară condițiilor generale de ordine publică din Constituție și din legile țării. (Lege. art. 15 și 18).

Art. 69. — Delegații ministerelor, județelor sau comunelor sau inspectorii ministerelor vor face cel puțin de două ori pe an o inspecție amănunțită a activității persoanelor juridice subvenționate, consemnând cele constatate într'un raport, pe care îl vor înainta ministerului competent.

Pentru persoanele juridice nesubvenționate această inspecție se va face cel puțin odată pe an, prin delegați speciali ai ministerului competent, din oficiu, sau după cererea organelor de direcție sau administrație a persoanelor juridice. (Lege. art. 16 și urm.).

Art. 70. — Fiecare minister va face să se ție un registru special pe întregul minister sau pe direcții, în care se vor înscrie toate persoanele juridice recunoscute și subordonate controlului și supravegherii lor.

În acelaș registru se va înscrie:

1. Toate modificările aduse actelor după cari se conduc persoanele juridice:

2. Data și totalul bilanțului și contului de gestiune ce persoanele juridice sunt datorare să le încheie și să le înainteze anual ministerului;

3. Datele la cari s'au făcut divarșele inspecții. (Lege. art. 92).

Numirea delegaților, drepturile și îndatoririle lor

Art. 71. — Autoritățile de Stat, județ sau comună de câte ori subvenționează o persoană juridică vor avea dreptul de a-și numi delegatul

lor permanent pe lângă organele de direcție sau administrație a acestei instituții

Cu ocazia acordării subvențiilor, autoritățile respective vor putea cere persoanelor juridice, pe cele de convențiuni, adoptarea unui anumit program de activitate și introducerea în statutele sau regulamentele lor a modificărilor necesare, pentru a asigura aducerea la îndeplinire a programului convenit, în marginea scopului social stabilit prin actul de constituire al persoanei juridice subvenționate. (Lege. art. 16).

Art. 72. -- Autoritățile interesate nu vor putea numai pe lângă fiecare din persoanele juridice ce subvenționează de cât un delegat.

Aceas persoană poate fi delegată de mai multe autorități și în acelaș timp ea poate să îndeplinească această funcțiune pe lângă mai multe persoane juridice.

Delegații vor putea fi numiți dintre funcționarii superiori ai autorității cari exercită controlul sau membrii comitetelor ori ai comisiunilor cari funcționează pe lângă minister. (Lege. art. 17.)

Art. 73. — Delegații autorităților vor colabora cu organele de direcție și administrație a persoanelor juridice pe baza instrucțiunilor primite dela autoritatea sau autoritățile cari i-au numit.

În acest scop, delegații vor participa cu vot consultativ, la hotărârile luate de comitele de direcție sau administrație, opiniile lor contrarii înscriindu-se în procesul-verbal de ședință.

Directorii sau administratorii sunt obligați să convoace pe delegați la ședințe, înaintându-le totdeodată și ordinea de zi, iar în caz de lipsa lor dela ședințe să le comunice deciziunile luate. (Lege. art. 18).

Art. 74. — În afară de îndatoririle prevăzute în prezentul regulament delegații autorităților de Stat, județ sau comună au îndatorirea specială de a supraveghea ca activitatea persoanelor juridice să se desfășoare potrivit programului convenit.

La trebuințe și pentru aducerea la îndeplinire a îndatoririlor lor, delegați vor putea face uz de drepturile conferite lor prin art. 18 și 19 din lege. (Lege art. 18 și 19).

Despre inspectorii

Art. 75. — La toate persoanele juridice nesubvenționate controlul se va exercita de inspectorii sau alți funcționari superiori delegați de ministerul competent, din oficiu sau la cererea organelor de administrație a insti-

tuțiilor respective. (Lege. art. 21.)

Art. 76. — Inspectorii nu fac observațiuni și nici nu dau indicațiuni directe organelor de direcție și administrație a persoanelor juridice controlate. Ei numai constată faptele pe cari le consemnează în rapoarte scrise, însoțite după cazuri și de procesele-verbale respective încheiate la fața locului.

Rapoartele se vor înainta ministerului competent spre a decide sau a deferi cazul celorlalte organe administrative sau organelor judecătorești prevăzute de lege. (Lege art. 21.)

CAP. VI.

Competința și procedura Pentru tribunale

Art. 77. — Sunt de competența tribunalului civil în circumscripțiunea căruia funcționează asociațiunea sau fundațiunea:

a) Cererile asociațiunilor și fundațiunilor de a li se acorda personalitatea juridică:

b) Cererile de disolvarea asociațiunilor sau fundațiunilor făcute de ministerul public sau ministerul competent în cazurile următoare:

1. Când scopul sau acțiunea asociațiunii a devenit ilicit contrar bunelor moravuri sau ordinii publice:

2. Când scopul se urmărește prin mijloace ilicite contrarii bunelor moravuri și ordinii publice:

3. Când fundațiunea fără a fi autorizată după cum se arată în art. 38 din acest regulament, relativ la transformarea scopului, urmărește un alt scop decât acel pentru care s'a constituit și pe care l'a declarat;

4. Când deciziunile adunării generale sunt luate cu violarea dispozițiunilor statutare, actelor constitutive sau legii;

c) Cererea ministerului respectiv de a pronunța disolvarea în caz când persoana juridică pierzându-și personalitatea de plin drept, nu poate consimți să înceteze activitatea sa.

În cazurile prevăzute sub punctele a și b, tribunalul hoărînd disolvarea va numi prin aceeaș hotărîre și pe lichidatori;

d) Cererile ministerului public sau a oricărui interesat de a se numi lichidatori în cazurile de disolvare de drept a persoanei juridice.

e) Cererile privitoare la autorizarea convocării adunării generale și la prezidarea ei;

f) Cererile privitoare la completarea locurilor prin delegațiunea în cazul când organele de direcție, de administrație sau de control nu pot funcționa din cauza vacanței, ab-

senței, boalei sau oricărei alte cauze de împiedicare a vreunui din membrii lor;

g) Cererile privitoare la litigiile dintre asociași și asociațiune în cazurile prevăzute de art. 47 și următorii din lege;

h) Cererile pentru orice alt diferend s'ar ivi în timpul funcționării sau lichidării, afară de cele prevăzute mai sus;

i) Autorizarea lichidatorilor de a remite celor în drept bunurile și sumele de bani rămase dela lichidarea activului asociațiunilor, împreună cu registrele și actele aparținând acestora. (Lege art. 3, 37, 46, 47, 53, 54, 64, 74 și următorii, 83, 84 și următorii, 96).

Art. 78. — Judecata cererilor prevăzute sub litera a, din art. precedent, se va face conform rânduelilor cuprinse în cap. II. din acest regulament.

În cazurile prevăzute la punctele b, c, g și h de sub acelaș articol, se face de urgență și cu precădere, termenul primei înfățișări neputând fi mai lung de 15 zile libere dela primirea citației.

Hotărîrea tribunalului se va pronunța fără opozițiune însă cu drept de apel

Termenul de apel va fi de 20 zile dela pronunțare.

Celelalte cereri se vor rezolvi în camera de consiliu. (Lege art. 84 și următorii, 96.)

Art. 79. — În cazurile prevăzute la litera h, de sub art. 77 procedura va fi aceea a dreptului comun însă pentru toate instanțele termenele vor fi cele prevăzute de art. 901—905 din actualul cod comercial, din vechiul regat, care în privința acestor termene se va aplica pe întreg teritoriul Statului român. (Lege art. 97).

Art. 80. — Tribunalul va fi compus cu ministerul public, care va pune concluziuni ca parte alăturată, în toate chestiunile ce interesează persoanele juridice, iar ca parte principală, cazurile când legea îi atribue acest rol. (Lege art. 98).

Art. 81. — Tribunalul este competent a judeca în prima instanță, cu apel la Curte, contravențiunile prevăzute de art. 2, 7, 23 și 94 din lege.

Termenul de apel e de 20 zile libere, socolite dela pronunțare sau comunicare, (Lege art. 2, 7, 23, 94.)

Art. 82. — Tribunalul este deasemenea competent a judeca în primă și ultimă instanță contestațiunile făcute de orice interesat contra bilanțului întocmit și publicat de lichidatori. (Lege art. 65).

Art. 83. — La tribunalele cu mai multe secțiuni sau complete, rezolvarea tuturor cererilor și afacerilor prevăzute în acest paragraf vor fi de competența secțiunii I. civilo-corecțională sau a completului prezidat de președintele tribunalului. (Lege art. 3, 88 urm.)

§ II. Pentru Curți

Art. 84. — Sunt de competența Curții de apel din circumscripțiunea căreia funcționează asociațiunea sau fundațiunea:

a) Cererile făcute de ministerul competent pentru numirea administratorilor necesari, în caz când actul de fundațiune n'a determinat organele de direcție și administrație ale persoanei juridice.

În caz când domiciliul fondatorului nu ar fi în circumscripția Curții unde funcționează persoana juridică, cererea va putea fi adresată și Curții în circumscripția căreia domiciliază fondatorul;

b) Cererile făcute de ministerul public, de ministerul competent sau de una din părțile interesate pentru numirea de administratori, în caz când direcțiunea sau administrațiunea instituită de fondatori nu mai poate fi din orice cauză, înlocuită, completată sau continuată;

c) Cererile făcute de ministerul public sau de ministerul sub autoritatea și controlul căruia cade fundațiunea sau asociațiunea pentru revocarea organelor de direcțiune și administrațiune, în caz când s'ar constata că ele nu se conformă legilor țării, actelor de fundațiune sau de constituire sau dacă se constată că averile ce le sunt încredințate se risipesc, deteriorează sau se întrebuițează la alte scopuri decât acela prevăzute prin actele de fundațiune sau constituire;

d) Cererile organelor de direcțiune și administrațiune pentru modificarea organizațiunii statornicilă de fondatori, dacă aceasta se constată indispensabil pentru conservarea bunurilor și realizarea scopului organizațiunii;

e) Cererile pentru modificarea scopului devenit numai în parte realizabil a condițiilor și sarcinilor fundațiilor.

În aceste cazuri, judecata se va face cu citarea fondatorului sau eredităților în linie directă, iar deciziunea va arăta și modificările de introdus;

f) Cererile făcute de ministerul public, ministerul competent, sau de organele de direcțiune și administrațiune spre a desființa o altă asociațiunea sau fundațiune către care urmează a trece patrimoniul persoanei juridice

a cărei ființă a încetat în cazurile când fundațiunea nu poate fi organizată așa încât să corespundă scopului său, sau dacă, patrimoniul ei este insuficient. (Lege art. 22, 74—76, 78 și 79).

Art. 85. — În toate cazurile de mai sus, judecata se va face în camera de consiliu sau cu un complet separat de cel de ședință, la stăruința organelor de direcție și administrație, a ministerului public sau a ministerului interesat.

Curtea va putea dispune ascultarea și a oricărei persoane va crede necesar și va uza de mijloacele de probă și informațiune prevăzute de procedura civilă.

Holârîrea Curții va fi motivată și fără opozițiune, ea se va pronunța în ședință publică, în prezența ministerului public. (Lege art. 95).

Art. 86. — Apelurile făcute contra sentințelor tribunalelor în cazurile prevăzute de art. 15 din acest regulament și art. 90 din lege, vor fi judecate de Curte de urgență, cu precădere, înaintea oricărei afaceri și fără drept de opozițiune. (Lege art. 90).

Art. 87. — Cererile pentru dobândirea personalității juridice a uniunilor sau federațiunile de persoane juridice, sunt de asemenea de competența Curții de apel. (Lege art. 102).

Art. 88. — Pentru uniunile sau federațiunile cărora Curtea le-a acordat personalitatea juridică, grefa Curții e datoare a ține un registru special de persoane juridice, în care se vor înscrie toate aceste uniuni sau federațiuni.

Acest registru va conține aceleași indicațiuni ca și registrele prevăzute pentru persoanele juridice la tribunal. (Lege art. 103.)

Art. 89. — La Curțile cu mai multe secțiuni sau complete, rezolvarea tuturor cererilor și afacerilor va fi de competența secțiunii I. sau a completului prezidat de președintele Curții. (Lege art. 3 și 88 urm.)

CAP. VII.

Comisiunea superioară a persoanelor juridice

Art. 90. — Pe lângă ministerul justiției, funcționează o comisiune superioară a persoanelor juridice, compusă din;

1. I. P. S. S. Mitropolitul Primat, ca președinte; -

2. Ministerul justiției, care prezidează în caz de lipsă sau împiedecarea I. P. S. S. Mitropolitului Primat;

(Va urma)

Dr. Ștefan Laday